

„Bojovali za nás, my se staráme o ně!“

VETERÁN

2/2016

Zpravodaj projektu ČsOL Péče o válečné veterány

Příklady táhnou

V sobotu 12. března předal hejtmán Olomouckého kraje **Ing. Jiří Rozbořil** do rukou válečného veterána, místopředsedy ČsOL generála **Emila Bočka** šek na částku 40 tisíc korun. Stalo se tak při slavnostním zahájení reprezentačního plesu Olomouckého kraje. Peníze přispějí k pořízení

léků, zdravotnických pomůcek a potravinových doplňků pro válečné veterány Olomouckého kraje.

V uplynulých třech letech přispěli na nákup léků a zdravotních potřeb pro válečné veterány hejtmáné Středočeského a Jihomoravského kraje. Hejtmán Olomouckého kraje letos následoval jejich příkladu.

„Jsem rád, že tyto peníze pomohou tam, kde je to třeba, a že večer v režii Olomouckého kraje má nejen společenský, ale především lidský charakter,“ prohlásil hejtmán Jiří Rozbořil.

red. – podle podkladů vedoucího projektu

Vzpomínka na Josefa Davida

Členové ČsOL, ČsBS i další občané si 17. února v Opavě-Kylešovicích připomněli 132. výročí narození **Josefa (Joži) Davida**. Novinář, organizátor ruských legií, v meziválečném období předseda ČSOL a významný poválečný politik žil v letech 1884–1968. K pamětní desce čestného občana

města Opavy nedaleko jeho rodného domu položil kytici i nový opavský primátor **Radim Krupa-la** (na fotografii vpravo od desky).

Text a foto: Jednota ČsOL Opava

Z OBSAHU

Gratulujeme našim jubilantům 2–3

Blahopřání míří ke všem sestřám a bratrům, kteří v nedávné době oslavili životní jubilea. Také za redakci časopisu Veterán jim přejeme vše nejlepší, zejména pevné zdraví.

První letošní pamětní medaile 4

Válečný veterán Jozef Beniska z Opavy převzal jako první pamětní medaili k 70. výročí SNP a ukončení 2. světové války.

Pietní akt v Lánech 4

Členové ČsOL Kladno uctili v Lánech památku T. G. Masaryka u příležitosti 166. výročí jeho narození.

Výhody pro válečné veterány 4

V časopise Veterán začneme na pokračování otiskovat výběr slev a nabídek, které mohou váleční veteráni využít v lékařských zařízeních, obchodech či u poskytovatelů různých služeb.

GRATULUJEME

NAŠIM JUBILANTŮM

99

Františka Malinová

Válečná veteránka z Popovic na Uherskohradištsku **Františka Malinová** letos v březnu slavila své již 99. narozeniny. A přestože tento úctyhodný věk oslavila ve zdraví, přece jen ji nemoc do života zasáhla. Snacha, která o ni již několik let nepřetržitě pečuje, se chystá v nejbližší době na závažnou operaci, tudíž musela sestra Malinová vyměnit prostory rodinného domku v Popovicích za Léčebnu následné péče v Uherském Brodě.

Její první týden další životní změny jsme se jí naši návštěvou alespoň částečně pokusili zpříjemnit. K tomu také přání k narozeninám v kruhu nových přátel, a to doslova, jak je patrné ze snímku. A přidáme-li velmi příjemný zdejší personál, doufejme, že se paní Malinové v novém domově zalíbí. Ale ze všeho nejvíce doufejme, že její snaše dopadne operace dobře a brzy se bude těšit opět dobrému zdraví. V zebříčku hodnot je to přece jen prioritou nejvyšší!

Jaroslav Šulř

90

Marie Matějková

V sobotu 13. února oslavila 90. narozeniny dlouholetá členka ČsOL Kladno, válečná veteránka **Marie Matějková**. Pobláhoprát k jubileu jí přišli zástupci ČsOL Kladno a také ministr **Jiří Dienstbier**. Samozřejmě se sešli i rodinní příslušníci. Po gratulaci jsme se domluvili, že na návštěvu přijdeme ještě 16. února, kdy se k legionářům přidala i paní starostka **Mgr. Miloslava Becherová**.

Marie Matějková, rozená Valoušková se narodila 13. února 1926 na Volyni, ve vsi Lipiny u města Luck. V roce 1944 se jako osmnáctiletá přihlásila k odvodu do československé brigády, kde působila jako spojačka. Při bojích na území Slovenska utrpěla vážné omrzliny, které ji trápí dodnes. Svou bojovou cestu zakončila jako četařka. Při povýšení do této hodnosti se setkala s **Ludvíkem Svobodou**. Po válce se s rodinou vrátila do Československa, žili v Želci u Žatce. V současné době žije Marie Matějková ve Stochově. Vychovala dvě dcery a syna, těší se ze čtyř vnoučat a šesti pravnoučat.

Velmi si vážíme toho, že máme v naší organizaci takové statečné ženy-bojovnice, jako je četařka **Marie Matějková** nebo partyzánska **Olga Mauleová** z Kladna, která oslavila 90. narozeniny v lednu tohoto roku.

Eva Armeanová, foto: Stanislav Pítr

97

Josef Holec

V listopadu minulého roku oslavil úctyhodných 97 let válečný veterán podplukovník **Josef Holec**.

Narodil se 28. 11. 1918 ve vsi Český Straklov na Volyni. V době války oblékl tři uniformy. Po napadení Polska byl povolán do polské armády, avšak nestačil zasáhnout do bojů, neboť Polsko do 17 dnů kapitulovalo. Posléze byl povolán do Rudé armády. Brzy však došlo k napadení Sovětského svazu a Josefova dělostřelecká jednotka byla zničena fašisty. Josef byl zajat. Zachránil jej německý voják z českého pohraničí, když poznal, že Josef je Čech. Opatřil mu propustku, se kterou se dostal domů.

Zapojil se do ilegální odbojové organizace Blaník. Po osvobození Volyně Rudou armádou na jaře 1944 vstoupil Josef Holec v Rovně do Svobodovy armády, a tak oblékl třetí uniformu – 1. československého armádního sboru. Od září se účastnil bojů v Karpatsko-dukelské operaci. V závěru roku byl raněn ve Vyšném Komárníku. Jak vzpomíná, ranila jej střepina do hlavy a částečně ochrnul. Jen slyšel: „už dodělává“. Naštěstí jej našla zdravotnice **Irena Malinská** a zajistila mu nejlepší péči.

V lednu 1945 se na vlastní žádost vrátil k armádě. Po skončení války se usadil na Žatecku. Nyní žije u svého syna, který se o něj velmi hezky stará, v Petrově nad Desnou. Milý Josefe, přejeme vám hlavně hodně zdraví!

Dagmar Martinková

90

Pavel Bednár

V pátek 5. března oslavil bratr **Pavel Bednár** 90 let. Pográtulovat mu přišli zástupci jednoty ČsOL Bruntál. S kyticíkou růží

mu předali i drobné dárky. Bratr **Václav Krejčí**, který má na starost péči o válečné veterány, předal bratru Bednárovi Pamětní medaili k 70. výročí SNP. Zástupci ČsOL původně naplánovali oslavu na MÚ v Rýmařově, ale oslavencův zdravotní stav to nedovolil. Gratulace se odehrála v domě jeho bratra. Pavel Bednár vzpomínal, jak působil za války v partyzánské brigádě plukovníka Sněžinského v oddílu Tuš, který operoval v oblasti Povážského Inovce. Po válce se přestěhoval na Moravu a nakonec se usídlil v Janovicích u Rýmařova, kde žije dodnes. Na závěr zástupci ČsOL popřáli Pavlu Bednárovi rychlé uzdravení a mnoho zdraví do dalších let.

Antonín Zgažar, předseda jednoty ČsOL Bruntál 34, pěšího pluku střelce J. Čapka

93

Emil Boček

Nebývá v dnešní době běžné, že jeden válečný veterán pro druhého připravil oslavu narozenin. Oslavu, jak se na Hornáčku patří, spojenou se zabijačkou. Navíc v úžasné obci Bánov, kterou zdobí nejen poloha, ale i existence mužského sboru Hůtek. Sboru, co zpívá, až se srdce svírá.

Jednalo se o 93. narozeniny bratra **Emila**

Bočka, brigádního generála, našeho posledního veterána, který seděl za války za knípem výtečného letounu konstrukce Spitfire. Skromným a nenápadným organizátorem oslavy byl jeho opravdový kamarád **Alois Dubec**. Oslava byla stvrzením velkého přátelství dvou lidí, co si váží jeden druhého a neváhají si to dát najevo. Byl to očividný důkaz o schopnosti podělit se o něco tak niterného, čemu naši předci prý říkali dělit se o slavnost chvíle. Zastavení se v životě. Vzácného jak život sám, kterého si oba protagonisté dovedli a dovedou vážít.

Myslím, že „všichni“ přítomní to cítili jako něco mimořádně cenného. Dárky a kytice byly jen dekorací. Opravdovým darem byl prožitok toho, co dělá život člověka skvoucím. A Emil Boček si to užil a zasloužil. Složitě se píše v dnešní uspěchané době o významu hodnot. Ale ti váleční veteráni, co jsou opravdu ze železa, dožili se pozhnaného věku a mohou číst tyto řádky, to pochopí. Nenápadnému pozorovateli bylo velikou ctí být tohoto svědkem.

Pavel Skácel

90

Hana Fajtllová

Dne 16. února jsme na ústředí ČsOL přivítali vzácného hosta, sestru **Hanu Fajtllovou**. Důvodem milého setkání bylo blahopřání ke krásnému životnímu jubileu, neboť sestra Fajtllová oslavila 90. narozeniny. Popřál ji k nim předseda ČsOL br. **Pavel Budinský** a přítomní tajemníci ČsOL.

Oslavenkyni předal br. Budinský kyticí a dárkový koš. Při přátelském rozhovoru vzpomínala sestra Fajtllová, která okouzlovala svou životní energií, na svého muže, válečného hrdinu, pilota RAF **genpor. Františka Fajtla**. S ním sdílela v manželství, které trvalo bezmála 60 let, často nelehké osudy. Spolu s br. Budinským však sestra Fajtllová vzpomněla i zážitků ze společenských událostí, pořádaných ČsOL, a v závěru podtrhla, že se těší ze společných chvil se svou rodinou, o kterou se může vždy opřít.

Jiří Filip

90

Vlastimír Medek

V únoru oslavil devadesátiny válečný veterán **Ing. Vlastimír Medek, CSc.** z Brna-Lesnė.

Počátky jeho odboje spadají do roku 1940, kdy ze zpráv zahraničního rozhlasu rozšiřoval letáky. Postupně vytvořili s rodinnými příslušníky skupinu nاپojenou na ilegální hnutí v Nevojcích. V srpnu 1944 se Vlastimír Medek začlenil do partyzánské skupiny Chřiby-Nevojice. Kromě toho se zapojil do odbojové činnosti na letišti v Brně-Slatině, kde pracoval jako šofér. Zdejší odbojáři poškozovali motory letadel a aut, vyřazovali z provozu vysílačky či zneškodňovali bomby pro frontu. Povedlo se jim dokonce zničit vysílačku na Stránské skále. Získávali také zbraně pro partyzány. Právě Vlastimír je nákladákem nebo vlakem převážel do Nevojic. Po varování však musel Brno opustit a od počátku března 1945 působil přímo v Nevojcích, kde se zúčastnil bojů s Němci.

Po válce Vlastimír Medek vystudoval vysokou školu a jako inženýr učil nově generace studentů v Brně na VUT. Dnes se jako spokojený důchodce stále zajímá o společenské dění či zajíždí na chalupu. Legionáři Jednoty Brno 2 přejí Vlastimíru Medkovi k jeho jubileu

dobrou mysl, pevně zdraví a spoustu pohody do dalších let.

Jan Kux

Vlastimír Medek převzal v roce 2015 na brněnském magistrátě medaili od ruského konzula

VÝHODY

pro válečné veterány

MINISTERSTVO OBRANY
ČESKÉ REPUBLIKY

Na webových stránkách ministerstva obrany jsou v sekci Benefity pro válečné veterány publikovány slevy a nabídky, kterých lze využít např. v lékařských zařízeních, obchodech či na cestách. V současné době je zde připraveno přes 60 nabídek. S nejzajímavějšími z nich vás budeme postupně seznamovat. Celkový přehled naleznete na odkaze benefity-veterani.cz. Úkolujte mladší rodinné příslušníky.

První letošní pamětní medaile putovala do rukou Jozefa Benisky

V Opavě v domě s pečovatelskou službou již několik let žije spolu s manželkou Žofíí válečný veterán **Jozef Beniska**. Z pravopisu jeho jména zřejmě sami poznáte, že jde o příslušníka slovenského národa. V období meziválečné první republiky tedy patřil svou státní příslušností k Československu. Situace se změnila v období tzv. Slovenského štátu – politika rozdělila do té doby bratrské národy Čechů a Slováků.

Jozef Beniska musel v roce 1943 narukovat do slovenské armády. V Nitře měl absolvovat půlroční výcvik. K vojenskému řemeslu, navíc v řadách profašistické armády, si však nenašel žádný vztah. Proto vojenskou službu raději opustil a odešel pracovat do uhelných dolů v Novákách. Po vypuknutí SNP se ale okamžitě rozhodl – od důlní profese odešel, aby se zapojil do odporu proti fašismu. Stal se příslušníkem Hornonitranské partyzánské brigády, v jejíchž řadách bojoval až do konce 2. světové války.

Vraťme se však od historie k současnosti. Při první naší letošní návštěvě převzal dvaadevadesátiletý pan Jozef Beniska s překvapením, ale i s radostí z rukou vedoucího projektu péče o válečné veterány **Mgr. Pavla Skácela** pamětní medaili k 70. výročí SNP a ukončení 2. světové války, kterou válečným veteránům uděluje ministr obrany Slovenské republiky.

Magda Hrstková, jednota Opava

Pietní akt v Lánech

Členové ČsOL Kladno přijeli 5. března jako každým rokem do Lán, aby uctili památku **T. G. Masaryka** u příležitosti 166. výročí jeho narození. Před lánským hřbitovem na nás již čekali váleční veteráni ze Slaného **Ing. František Kyncl** a **Marino Cavicchioli**. Pietního aktu se zúčastnilo na 60 členů ČsOL a jejich rodinných příslušníků.

Památku 1. prezidenta jsme uctili položením věnce a zpěvem hymny. Následovala prohlídka Muzea TGM. A samozřejmě jsme využili možnosti ochutnat oblíbená jídla prezidenta a jeho rodiny. Nejvíce příznivců získaly halušky, zájem byl i o švestkové knedlíky, bramboračku či houbovou omáčku.

Úvaha válečného letce

Pravoslav Batěk

válečný veterán (nar. 21. 9. 1921)

*Dny, týdny, měsíce a roky
dnes už jako z mlhy vyvstávají,
aby s námi vzpomínaly,
jak to tenkrát bylo,
když v lesích, po samotách,
za mrazů a v dešti
se o svobodě bez diktatur
pouze snilo.*

*Tenkrát puška byla naší společnicí
a rodiny na nás čekaly,
před odchodem nám tiše žehnaly,
kdy se vrátíte,
se ani neptaly.*

*Válka a sedm desítek let po ní
daň života si postupně braly.
Řady naše prořídly
a ti, co zůstali,
tiše občas ve svých duších
zavzpomínali.*

*Dodnes po tom válečném prústřelu kulhám,
berlím svěřuji své city, srdce otvírám,
manželce za její trpělivost a pomoc
poděkování své neskrývám.*

*Dnes naše válečná společnice, puška,
je na dně jedné skříně uložená,
občas ji vyndám, pohladím,
opět zabalím a vrátím,
aby k spánku byla připravená.*

*Nelituji toho, že jsem za války riskoval,
že jsem do nesnází šel,
naději na přežití jsem malou měl,
abych to svým vnukům a dětem připomněl.*

březen 2016

*Váleční veteráni
u jezdecké sochy
T. G. Masaryka*

Při předávání členských průkazů novým členům ČsOL přišel k jezdecké soše TGM hejtman Středočeského kraje **Miloš Petera** a ministr a **Jiří Dienstbier**. T. G. Masaryk řekl: „Státy se udržují těmi ideály, z nichž se zrodily. Sám jsem si toho byl vždycky vědom. Budu se na vás dívat, jak to vedete.“ Jestli se díval letos 5. března, myslím, že mohl být spokojený.

Eva Armeanová, foto: Vladimír Carvan ml.